

**Затверджено  
Рішення Київської обласної ради  
від 10.10.2018 № 495-23-VII**

**Стратегія розвитку малого та  
середнього підприємництва у Київській  
області на період до 2020 року**

**м. Київ  
2018**

## Зміст

Вступ.....	3
1. МСП у Київській області: основні показники та роль в економіці регіону	4
2. Особливості розвитку МСП Київської області .....	6
3. Місце Стратегії в системі стратегічного планування області .....	9
4. Мета та очікувані результати реалізації Стратегії .....	9
5. Передумови реалізації Стратегії .....	9
5.1. Загальнонаціональні передумови.....	10
5.2. Регіональні передумови.....	10
6. Ризики реалізації Стратегії .....	11
6.1. Загальнонаціональні ризики .....	11
6.2. Регіональні ризики.....	11
7. Операційні цілі, завдання та заходи щодо реалізації Стратегії.....	11
Операційна ціль 1. Полегшення доступу МСП до ресурсів.....	13
Операційна ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності МСП .....	19
Операційна ціль 3. Сприяння виходу МСП на нові ринки.....	22
Операційна ціль 4. Налагодження ефективного діалогу МСП з іншими сторонами: влада, суспільство, бізнес .....	26
Операційна ціль 5. Покращення регуляторного середовища.....	31
Операційна ціль 6. Розбудова ефективної інфраструктури підтримки МСП..	33
Операційна ціль 7. Збільшення соціальної ролі підприємництва.....	35
8. Принципи реалізації Стратегії .....	38
9. Механізм реалізації Стратегії.....	39
10. Механізм моніторингу й оцінки реалізації Стратегії .....	40
Додаток 1. Склад робочої групи.....	42
Додаток 2. Зв'язок Стратегії з іншими документами регіональної політики.....	42
Додаток 3. МСП Київської області: SWOT-аналіз.....	49
Додаток 4. Зв'язок принципів Акта з питань малого бізнесу для Європи з цілями Стратегії .....	52

## Вступ

Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва у Київській області є документом регіональної політики, спрямованим на реалізацію таких завдань:

**1.1. Зробити сприяння розвитку суб'єктів малого та середнього підприємництва (далі – МСП) постійною, послідовною та комплексною політикою на обласному рівні в середньостроковому й довгостроковому планах.** Ідеться про перехід від окремих дій до розробки та впровадження повноцінної політики сприяння розвитку та функціонування МСП із метою економічного розвитку Київщини.

**1.2. Забезпечити гармонізацію політики розвитку МСП з іншими політиками регіону та ефективне використання наявних фінансових та інших ресурсів при реалізації цих політик.**

**1.3. Визначити систему принципів, на яких повинні будуватись відповідні рішення органів місцевої влади, у частині, що стосується розвитку та функціонування МСП, із метою залучення коштів міжнародної технічної допомоги та інвесторів (як вітчизняних, так і іноземних) для розвитку МСП та ефективного використання цих коштів.**

**1.4. Сприяти конструктивному діалогу влади та суб'єктів господарської діяльності з питань розвитку й функціонування МСП.**

**1.5. Визначити «регуляторні орієнтири» для бізнесу з метою покращення бізнес- середовища та поживлення ділової активності на рівні регіону.**

В основу Стратегії покладено принципи Акта з питань малого бізнесу для Європи (Small Business Act for Europe), який є засадничим документом з розвитку малого бізнесу в країнах ЄС <sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Small Business Act for Europe. Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0394&from=EN>

## **1. МСП у Київській області: основні показники та роль в економіці регіону<sup>2</sup>**

1.1. За підсумками 2016 року, у Київській області налічувалося 97889 суб'єктів малого та середнього підприємництва (17796 малих та середніх підприємств, 80093 фізичних осіб-підприємців). При цьому нараховувалось 34 великі підприємства, що є одним із найвищих показників в Україні. На МСП регіону було зайнято 342,8 тис. осіб (77,1% усіх зайнятих на суб'єктах господарювання), а обсяг реалізованої продукції (товарів та послуг) досягнув 248,7 млрд. грн. (59,9% загального обсягу реалізованої продукції усіх суб'єктів господарювання). **Такі цифри свідчать про те, що сектор МСП регіону відіграє суттєву роль в економіці Київщини, а тому потребує виваженої підтримки в рамках комплексної регіональної політики розвитку підприємництва.**

1.2. За результатами дослідження АВСА 2016, лише близько 10% фізичних осіб-підприємців Київської області планують зареєструвати власний бізнес як юридичну особу. Однак, за підсумками 2016 року, кількість малих підприємств та кількість фізичних осіб-підприємців у регіоні зменшилася відповідно на 1,8% та 0,4%. **Таким чином, існують вагомні фактори, що змушують малий бізнес Київщини продовжувати користуватися спрощеною системою оподаткування.**

1.3. Для більшості малих та середніх підприємств Київської області основними видами економічної діяльності є торгівля, промисловість, сільське господарство та будівництво, на які в 2016 році припадало відповідно 28%, 14,9%, 12,9% та 10,7% від їх загальної кількості. Сумарно ці сектори забезпечували 73,8% робочих місць та 88,6% обсягу реалізованої продукції малих та середніх підприємств. Водночас, виділяється промисловість, на яку припадала третина зайнятих працівників та більше чверті реалізації продукції. **Таким чином, Київщина є передусім промисловим регіоном, де збалансовано розвинені всі сектори економіки.**

1.4. За підсумками 2016 року, на Київщині в секторі МСП працювало 47,4% від загальної кількості зайнятих працездатного віку в регіоні. Порівняно з 2015 роком кількість зайнятих на суб'єктах МСП зросла на 4,7%. При цьому рівень безробіття серед економічно активного населення працездатного віку в 2016 році становив 6,9%, що було одним із найнижчих показників серед усіх регіонів України. **Це пояснюється насамперед тим, що місто Київ відіграє**

---

<sup>2</sup> У цьому розділі наведено лише основні дані щодо розвитку МСП у регіоні. Більше інформації про розвиток малого та середнього підприємництва міститься в Регіональному профілі МСП Київської області. Тут і далі джерелами інформації є дані: Державної служби статистики (та Головного управління статистики у Київській області), Державної фіскальної служби України, Національного банку України та дослідження «Щорічна оцінка ділового клімату» (АВСА) 2016.

роль головного роботодавця регіону, що, з одного боку, зменшує соціально-економічну напруженість у регіоні, а з іншого - створює серйозні проблеми із забезпеченням області трудовими ресурсами належної кваліфікації.

1.5. Київська область є одним із регіонів-лідерів за показниками економічного розвитку в Україні. За підсумками 2015 року, валовий регіональний продукт (далі – ВРП) Київщини становив 60,1 тис. грн. (5,2% від загального обсягу ВРП України), що є четвертим найвищим показником серед усіх регіонів України. Окрім цього, за попередніми даними Держстату України, у 2016 році ВРП Київської області зріс на 1,8%, хоча в 2015 році спостерігалось падіння на 6%. **Саме мале та середнє підприємництво може бути локомотивом подальшого економічного зростання регіону, оскільки має значну вагу в економіці Київщини.**

1.6. За підсумками 2016 року, до Київської області надійшло грошових переказів від фізичних осіб з-за кордону на суму понад 1,9 млрд. грн. в іноземній валюті (1,4% від загального обсягу отриманих переказів з-за кордону в Україну). Сьогодні в регіоні на одну особу припадає 1,1 тис. грн., що є одним із найнижчих показників в Україні. Водночас, до міста Києва за відповідний період надійшло більше 28,8 млрд. або 21,3% від загального обсягу отриманих переказів в іноземній валюті. Окрім цього, у місті Києві на одну особу припадає майже 10 тис. грн., що є другим найвищим показником в Україні (після Одеської області). **Таким чином, столиця, будучи фінансово-економічним центром країни, може виконувати роль важливого інвестора для Київщини. Проте мобілізація цих коштів є складним завданням, вирішення якого вимагає залучення всіх зацікавлених осіб на рівні регіону.**

1.7. Як свідчать результати дослідження АВСА 2016, кожен десятий опитаний представник МСП Київщини скаржиться на брак кваліфікованих кадрів. **Передусім, бізнес регіону відчуває брак працівників робітничих спеціальностей, спричинений, у першу чергу, маятниковою міграцією до міста Києва, адже близько 500 тис. мешканців області щодня їздять на роботу до столиці<sup>3</sup>. Таким чином, працедавці Київської області сьогодні, насамперед, конкурують на ринку праці з працедавцями міста Києва. З іншого боку, столичні навчальні заклади забезпечують Київщину висококваліфікованими спеціалістами, що покращує кадрове забезпечення МСП та підвищує можливості їхнього інноваційного розвитку. Водночас, міста-супутники Києва приваблюють мігрантів з інших регіонів країни, що розширює пропозицію робочої сили в області.**

1.8. Станом на 30 березня 2017 року в регіоні налічувалося близько 59 тис. внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО)<sup>4</sup>. За цим показником область займає сьоме місце серед усіх регіонів України (3,7% від загальної кількості ВПО в Україні). Всього з 1 березня 2014 року до 30 вересня 2017 року на Київщині до державної служби зайнятості звернулося за допомогою 3540 ВПО,

<sup>3</sup> <https://hmarochos.kiev.ua/2017/01/11/shhodnya-v-kiyiv-z-oblasti-yizdit-pivmilyona-lyudey-rezultati-doslidzhennya/>

<sup>4</sup> <https://www.slovoidilo.ua/2017/04/20/infografika/suspilstvo/mihracziya-okupovanyx-terytorij-yak-zminylasya-kilkist-pereselencziv-rehionax-pochatku-roku>

причому 1112 були працевлаштовані. До служби зайнятості також звернулися 3554 безробітні з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції (далі – АТО). Створення власного бізнесу та створення МСП для працевлаштування ветеранів є важливими інструментами соціально-економічної адаптації цих категорій населення. Хоча внутрішньо переміщені особи та демобілізовані учасники АТО в процесі заснування та ведення бізнесу мають справу з проблемами, які є типовими для всіх підприємців, на рівні регіону може бути реалізована низка заходів, спрямованих на підтримку підприємницьких ініціатив цих соціальних груп.

1.9. За 8 місяців 2017 року обсяг експорту товарів Київської області зріс на 13% порівняно з відповідним періодом 2016 року й досягнув 1,2 млрд. дол. США (4,3% від загального обсягу експорту товарів з України). Це значно перевищує показник минулого року, адже, за підсумками 2016 року, торгівля товарами регіону зросла лише на 0,9% і становила 1,7 млрд. дол. США (4,7% від показника по Україні в цілому). **Київська область має потужний експортний потенціал, а тому політика розвитку підприємництва регіону повинна бути спрямована, у тому числі, і на сприяння виходу МСП на міжнародні ринки.**

## **2. Особливості розвитку МСП Київської області**

Київська область є одним із найбільших регіонів України: територія області - 28,1 тис. кв. км (8 місце в Україні), де проживає 1,7 млн. осіб (10 місце). В адміністративному вимірі регіон поділяється на 25 районів та 13 міст обласного значення. Київ, який є найбільшим містом України (лише за офіційними даними близько 3 млн. мешканців), виконує функції адміністративного центру регіону, проте не входить до нього. Майже половина населення області мешкає в найближчих до міста Києва районах та містах обласного значення, що складають близько чверті території області. При цьому, економічний розвиток районів східної, південної та північної частин області значно нижчий, ніж у центральних частинах, на які припадає близько половини ВРП Київщини<sup>5</sup>. **Таким чином, географічна близькість столиці як політичного, фінансово-економічного, транспортного та індустріального центру країни є одним із визначальних факторів, що формують соціально-економічний розвиток Київщини.**

Нерівномірність розміщення населення є вагомим демографічною та географічною характеристикою Київської області. З одного боку, Київщина є столичним регіоном, що спричиняє значну концентрацію мешканців у населених пунктах Київської агломерації. Сьогодні в приміській зоні проживає близько 1 млн. осіб, а, за оцінками експертів, до 2025 року ця кількість може зрости до 2,5

---

<sup>5</sup> План заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року.

млн. осіб, що створить агломерацію з кількістю населення більше 7,5 млн. осіб<sup>6</sup>. З іншого боку, без Києва регіон наразі має типову для України структуру населення, хоча частка міських мешканців Київщини дещо менша від загальноукраїнського показника (62,2% в Київській області проти 69,2% по країні в цілому). Окрім цього, географічною особливістю регіону є значна площа територій з низькою щільністю населення. На півночі Київської області знаходиться Чорнобильська зона відчуження, яка займає площу 2600 кв. км (9,3% від загальної площі регіону). **Ці особливості Київщини мають вплив і на неоднорідність розвитку підприємництва, яка вочевидь може поглиблюватися внаслідок соціально-економічних, демографічних та інших процесів у регіоні.**

Місто Київ є центром економічного розвитку Київщини. На столицю припадає 22,7% загального обсягу ВВП України, що значно випереджає показник Київської області (5,2%). Окрім цього, у 2016 році у Києві було зареєстровано майже чверть українських малих та середніх підприємств, на яких працює близько 900 тис. осіб (21% від загальної кількості зайнятих у секторі МСП країни). Цими підприємствами реалізувалося продукції (товарів та послуг) на 1,53 трлн. грн. (близько 40% від загального обсягу реалізованої продукції малих та середніх підприємств в Україні). **З одного боку, столиця створює для регіону нові бізнес-можливості, адже є найбільшим ринком споживання товарів та послуг, а з іншого – створює високу конкуренцію за ресурси для МСП.**

Сьогодні Київщина є одним із лідерів промислового розвитку країни. У 2016 році підприємства області забезпечили 4,7% обсягу реалізованої промислової продукції в Україні, що дозволило посісти їй 7 місце серед усіх регіонів за цим показником у розрахунку на одну особу (місто Київ посіло 8 позицію). При цьому промисловість залишається ключовим видом діяльності МСП Київщини. На сектор припадає близько третини зайнятих та чверті обсягу реалізованої продукції всіх малих та середніх підприємств регіону. Усього в промисловості регіону в 2016 році працювало 322 середні та 2329 малих підприємств (14,9% загальної кількості МСП), на які припадало 73,2% зайнятих та 55,1% обсягу реалізованої продукції (товарів та послуг) промислових підприємств регіону. **Таким чином, саме підприємства сектору МСП є промисловим локомотивом Київщини та потребують особливої уваги в рамках регіональної політики підтримки МСП.**

---

<sup>6</sup> [https://dt.ua/UKRAINE/do-2025-roku-kiyiv-ta-peredmistyia-utvoryat-aglomeraciyu-z-naselennyam-u-7-5-mln-osib-eksperti-230101\\_.html](https://dt.ua/UKRAINE/do-2025-roku-kiyiv-ta-peredmistyia-utvoryat-aglomeraciyu-z-naselennyam-u-7-5-mln-osib-eksperti-230101_.html)

Рисунок 2.1. Розподіл районів області за обсягом реалізації продукції (товарів та послуг) малих підприємств на душу населення



*Джерело:* складено на основі даних статистичного бюлетеня «Основні показники малих підприємств Київської області в 2016 році».

За підсумками 2016 року, саме райони, які територіально прилягають до міста Києва (Васильківський, Вишгородський, Броварський, Бориспільський та Києво-Святошинський), є лідерами розвитку малого підприємництва (див. Рис. 2.1.). У цих районах обсяг реалізованої продукції (товарів та послуг) малих підприємств на душу населення перевищує 40 тис. грн. При цьому, на Києво-Святошинський район в цілому припадає більше 20% реалізації продукції регіону. Окрім цього, незважаючи на віддаленість від Києва, схожі показники в Згурівському та Рокитнянському районах. Водночас, більшість периферійних районів дещо відстають у розвитку малого підприємництва. Так, у районах, що межують із Чорнобильською зоною відчуження, та у низці інших районів (зокрема в Поліському, Іванківському, Тетіївському та Богуславському) показник реалізації продукції малих підприємств на душу населення не



перевищує 15 тис. грн. Таким чином, на території регіону спостерігається строката картина розвитку малого підприємництва, яка значною мірою зумовлена географічними, демографічними та іншими особливостями регіону в територіальному вимірі. Відповідно, при виробленні регіональної політики розвитку МСП необхідно врахувати територіальні відмінності в розвитку сектору.

### **3. Місце Стратегії в системі стратегічного планування області**

Основи політики сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в регіоні закладено в "Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року". Так, розвиток МСП (Операційна ціль 1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва) є одним із головних шляхів досягнення Стратегічної цілі 1 "Стійке економічне зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки". Заходами Стратегії передбачено розвиток інфраструктури підтримки підприємництва; стимулювання створення, розвитку та просування місцевих брендів; підтримку та стимулювання виробництва продукції на експорт. Водночас питання створення сприятливого регуляторного середовища, підвищення конкурентоспроможності підприємств залишилися поза увагою документа<sup>7</sup>.

Таким чином, Стратегія є документом регіональної політики, що доповнює Стратегію розвитку Київської області на період до 2020 року в частині підтримки підприємництва. Це дозволяє зробити регіональну політику сприяння розвитку МСП комплексною та послідовною.

### **4. Мета та очікувані результати реалізації Стратегії**

Мета Стратегії – створення умов для сталого розвитку МСП у Київській області. У результаті реалізації Стратегії в регіоні будуть створені нові робочі місця (індикатор – збільшення кількості зайнятих на МСП); збільшено обсяги реалізованої продукції МСП (індикатор – реальне збільшення обсягу реалізованої продукції); і, як наслідок, відбудеться зростання добробуту населення (індикатор – зростання реального ВРП на душу населення).

### **5. Передумови реалізації Стратегії**

Успішна реалізація Стратегії розвитку МСП можлива за наявності цілої низки передумов загальнонаціонального та регіонального (місцевого) рівнів. Ці передумови були визначені на основі SWOT-аналізу МСП регіону (додаток 2). Крім того, при формулюванні передумов та ризиків реалізації Стратегії були використані результати досліджень стану розвитку підприємництва в Україні та в Київській області зокрема, наприклад, дослідження «Щорічна оцінка ділового клімату» (ABCA) 2016, проведеного в рамках Програми USAID «Лідерство в

<sup>7</sup> Детальніше про зв'язок Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва Київської області до 2020 року з деякими іншими стратегічними документами, що реалізуються в регіоні, ідеться в Додатку 1.

економічному врядуванні», дослідження «Створення сприятливого середовища для сталого підприємництва», проведеного Федерацією роботодавців України в 2016-2017 роках тощо.

## **5.1. Загальнонаціональні передумови**

**5.1.1. Макроекономічна стабілізація** як один із найважливіших чинників поліпшення національного бізнес-середовища як такого.

**5.1.2. Послідовність та неперервність (спадковість) формування та реалізації політики сприяння розвитку МСП** та ефективна координація дій органів влади всіх рівнів у цьому процесі.

**5.1.3. Гармонізація системи нормативно-правових актів**, які прямо чи опосередковано впливають на ведення підприємницької діяльності.

**5.1.4. Оптимізація процедур**, пов'язаних із започаткуванням та веденням власної справи, зокрема в напрямку спрощення процедур адміністрування податків.

**5.1.5. Глибокі структурні та інституційні реформи**, результатом яких є поліпшення регуляторного клімату, створення ефективних державних інституцій тощо.

**5.1.6. Подальша гармонізація вітчизняного законодавства з міжнародним** у питаннях, що пов'язані зі сприянням розвитку МСП та виходом на нові міжнародні ринки.

**5.1.7. Боротьба з корупцією та захист прав власності.**

## **5.2. Регіональні передумови**

**5.2.1. Неперервність (спадковість) та послідовність політики сприяння розвитку МСП** на регіональному (місцевому) рівні та забезпечення ефективної взаємодії між органами влади обласного та районного рівнів для адекватної реалізації такої політики.

**5.2.2. Належне ресурсне забезпечення політики розвитку МСП.**

**5.2.3. Узгодженість стратегічних документів регіонального рівня та їх послідовна імплементація.**

**5.2.4. Розбудова ефективної системи місцевого самоврядування**, необхідної для втілення реформи децентралізації на регіональному та місцевому рівнях

**5.2.5. Проведення постійного діалогу з центральними органами виконавчої влади** щодо покращення бізнес-середовища.

**5.2.6. Розвиток інфраструктури регіону**, зокрема інженерних та транспортних мереж.

**5.2.7. Здатність використовувати географічну близькість міста Києва** як драйвера економічного розвитку регіону, що створює нові бізнес-можливості та є найбільшим ринком споживання робіт та послуг.

**5.2.8. Активізація процесу децентралізації та створення ефективних органів управління на місцевому рівні**, у тому числі на рівні об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ).

5.2.9. Демонізація, яка передбачає боротьбу як із загальнонаціональними монополіями, так і з монополіями, що формуються на місцевих ринках.

5.2.10. Створення умов для залучення до області та ОТГ інвесторів, а також для реєстрації бізнесу безпосередньо на території області.

## **6. Ризики реалізації Стратегії**

Успішній реалізації Стратегії потенційно може загрозувати низка регіональних та загальнонаціональних ризиків.

### **6.1. Загальнонаціональні ризики**

**6.1.1. Зменшення темпів соціально-економічних перетворень та різкі коливання економічної активності.**

**6.1.2. Суперечливість та неефективність політики підтримки МСП на національному рівні, що негативно впливає на підприємницький клімат в цілому та регуляторне середовище зокрема.**

**6.1.3. Загострення військово-політичного конфлікту на сході України, що негативно вплине на всі сфери соціально-економічного життя країни.**

### **6.2. Регіональні ризики**

**6.2.1. Неефективний фінансовий менеджмент на рівні області та громад, що спричиняє значний обсяг неосвоєних коштів, виділених на заходи з підтримки МСП, та, відповідно, недостатню ефективність таких заходів.**

**6.2.2. Недостатня інституційна взаємодія органів місцевої влади та органів місцевого самоврядування при реалізації регіональних програм, у тому числі, спрямованих на розвиток МСП.**

**6.2.3. Зменшення конкурентоспроможності базових галузей унаслідок браку інвестицій та інновацій.**

**6.2.4. Невирішеність проблеми браку кваліфікованих спеціалістів, зокрема через складнощі фінансування діяльності місцевих закладів професійно-технічної освіти, невідповідність навчальних програм усіх рівнів освіти сучасним вимогам та потребам бізнесу та відтік підготовлених кадрів унаслідок трудової міграції.**

**6.2.5. Загострення неконкурентної боротьби за активи та ресурси між МСП.**

**6.2.6. Високий рівень корупції в контролюючих органах та незаконне втручання органів влади в діяльність бізнесу.**

**6.2.7. Посилення маятникової міграції мешканців області до міста Києва.**

## **7. Цілі, завдання та заходи реалізації Стратегії**

Система операційних цілей Стратегії побудована таким чином, щоб послідовна реалізація цілей, завдань та заходів сприяла розвитку МСП Київської області в довгостроковому періоді. Полегшення доступу до ресурсів

(фінансових, трудових, природних та ділянок для розміщення) забезпечить розвиток МСП (зокрема через зростання конкурентоспроможності). У результаті, розвиток МСП сприятиме їх виходу на нові ринки як у географічному (інші країни та/або регіони), так і в секторальному вимірах. Важливими передумовами для цього процесу є сприятливе регуляторне середовище, наявність ефективної інфраструктури підтримки, розвинений діалог між головними зацікавленими сторонами (владою, бізнесом, суспільством). Це, у свою чергу, сприятиме зростанню соціальної ролі бізнесу (рисунок 7.1).

Пріоритетами Стратегії є започаткування бізнесу (зокрема шляхом підвищення доступності фінансових, кадрових ресурсів) та підтримка підприємництва як такого (створення центрів підтримки підприємництва, проведення тренінгів тощо).

**Отже, Стратегія має такі операційні цілі:**

Операційна ціль 1. Полегшення доступу МСП до ресурсів.

Операційна ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності МСП.

Операційна ціль 3. Сприяння виходу МСП на нові ринки.

Операційна ціль 4. Налагодження ефективного діалогу МСП з іншими сторонами: влада, суспільство, бізнес.

Операційна ціль 5. Покращення регуляторного середовища.

Операційна ціль 6. Розбудова ефективної інфраструктури підтримки МСП.

Операційна ціль 7. Збільшення соціальної ролі підприємництва.

Реалізація кожного із заходів Стратегії має на меті подолання одного або декількох регіональних, а там, де це можливо, і національних ризиків (див. Розділ 6). Крім того, заходи Стратегії мають на меті подолання слабких сторін МСП регіону, визначених на основі його SWOT-аналізу (додаток 2):

Високий рівень тінізації виробничо-господарської діяльності.

1. Нерівномірність розвитку малого бізнесу серед адміністративних одиниць регіону.

2. Високий рівень конкуренції з боку представників МСП міста Києва.

3. Обмежений доступ до фінансових ресурсів, передусім банківського фінансування і, як наслідок, брак обігових коштів.

4. Застарілість виробничих фондів.

5. Низький рівень конкурентоспроможності, передусім через недостатній рівень бізнес-процесів у секторі МСП, зокрема в частині впровадження інноваційних заходів.

6. Брак потужних бізнес-асоціацій та неготовність підприємців спільно захищати свої інтереси.

7. Нездатність наявних об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу належним чином виконувати свої функції.

Важливою передумовою реалізації Стратегії у відповідності до належних



практик Європейського Союзу є відповідність її цілей та заходів принципам Акта з питань малого бізнесу для Європи (АМБ). У додатку 3 показано зв'язок принципів АМБ з окресленими цілями Стратегії.

Рис. 7.1. Система операційних цілей Стратегії

### Операційна ціль 1. Полегшення доступу МСП до ресурсів

Наявність та адекватні умови доступу до ресурсів є запорукою успішного функціонування МСП. На думку підприємців, саме складність доступу до фінансування є одним із основних бар'єрів для розвитку. Через обмеженість власних коштів постає питання доступу до зовнішніх фінансових, у тому числі кредитних, ресурсів.

Не менш важливим є забезпеченість підприємств кадрами належної кваліфікації. Розрив, що сьогодні існує між кваліфікацією та рівнем підготовки спеціалістів, яких випускають навчальні заклади, і реальними потребами ринку, значний рівень трудової міграції є бар'єрами, що значно ускладнюють кадрову забезпеченість МСП.

Доступ до природних ресурсів та виробничих приміщень, необхідних для провадження господарської діяльності, має бути рівним для всіх підприємців, а

конкуренція за них має бути чесною. Це можливо за умов відкритості та доступності інформації про такі ресурси й приміщення, а також за умови відкритої конкурентної боротьби за них.

#### **Передумови:**

- Більш як третина опитаних представників МСП (37,1%) вважає обмежений доступ до фінансування істотною перешкодою для розвитку бізнесу (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Кожен другий суб'єкт-МСП регіону вказує на потребу в державних гарантіях за кредитами або за їх частиною (52,6%), або на потребу в компенсації державою відсотків за кредитами (44%) (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Кожен десятий представник МСП Київської області (10,3%) називає брак кваліфікованих працівників однією з головних перешкод для бізнесу (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- На думку регіональних експертів, кадрові ресурси Київщини характеризуються високим рівнем вищої та післядипломної освіти, проте на ринку бракує випускників робітничих спеціальностей (Джерело: опитування, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році).
- За оцінками регіональних експертів, питання регулювання оренди приміщень та землекористування посідають відповідно 10 та 11 позиції в рейтингу проблемності регуляторних процедур для МСП у Київській області (Джерело: опитування, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році).

#### **Завдання 1.1. Сприяння доступу до фінансових ресурсів**

Сприяння доступу до фінансових ресурсів має відбуватися у двох основних напрямках: полегшення індивідуального доступу МСП до ресурсів (залучення грантових та кредитних коштів на найбільш вигідних умовах) та акумулювання на рівні регіону ресурсів, які можуть бути спрямовані на фінансову підтримку підприємців.

Так, сьогодні в Україні реалізується низка проектів міжнародних фінансових інституцій, які передбачають фінансову (кредитну) та консультаційну підтримку МСП. Інформування про наявні можливості й

допомога в підготовці грантових і кредитних заявок є важливим інструментом залучення відповідних коштів та ресурсів для фінансування виробничо-комерційної діяльності українських МСП.

Існуюча практика регіональної підтримки малого підприємництва в Київській області засвідчує необхідність посилення застосування на регіональному рівні таких фінансових інструментів як надання гарантій за кредитами, часткова компенсація відсоткових ставок, запровадження аграрних, зокрема страхових, субсидій суб'єктам МСП, розвиток програм надання гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування МСП тощо.

У свою чергу, інструментом мобілізації фінансових ресурсів є розширення можливостей фондів, які надають фінансову підтримку підприємцям, шляхом компенсації відсотків за кредитами тощо.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 1.1

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
1.1.1	Створення інформаційних ресурсів для підприємців, розділів, присвячених грантовим програмам для малого та середнього бізнесу.	4	6.2.5
1.1.2	Проведення тренінгів для МСП із підготовки грантових та кредитних заявок.	4	6.2.5
1.1.3	Проведення тренінгів для представників місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування з питань мобілізації коштів для підтримки МСП.	4	6.2.1.
1.1.4	Розробка та запровадження заходів з мікрокредитування суб'єктів малого та середнього підприємництва із залученням провідних банків.	4	6.2.1.
1.1.5	Інформування власників фермерських господарств про можливості отримання фінансової допомоги через Київське обласне відділення Українського державного фонду підтримки фермерських господарств.	4,6	6.2.3.

1.1.6	Здійснення виплати допомоги з безробіття одноразово для організації підприємницької діяльності громадянами з числа безробітних відповідно до Законів України «Про зайнятість населення», «Про загальнообов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття» та наказу Мінсоцполітики України від 15.06.2015р. №613 «Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності» у межах кошторису видатків, передбачених на певний напрямок роботи бюджетом Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.	4	6.2.5
-------	--	---	-------

## Завдання 1.2. Покращення кадрового забезпечення МСП

Покращення кадрового забезпечення МСП може відбуватися як за рахунок покращення пропозиції кадрів, так і шляхом стимулювання молоді до самозайнятості, тобто розвитку молодіжного підприємництва.

У свою чергу, покращення пропозиції кадрів можливе за умови розвитку партнерських зв'язків між освітніми установами області й бізнесом. Завдяки реформі системи освіти, започаткованій із прийняттям у 2014 році Закону України "Про вищу освіту", повноваження українських навчальних закладів у формуванні навчальних програм були розширені. Відтак, можливе включення до навчальних програм дисциплін, що відповідають запитам бізнесу. Окрім цього, важливим елементом освіти має стати практична складова підготовки фахівців, яка спрямована на формування схильності молоді до самозайнятості через створення власного бізнесу. Залучення молоді до підприємницької діяльності є одним із інструментів її самореалізації в економічній сфері. Крім того, відкриття власного бізнесу саме на території Київської області дозволить зменшити трудову міграцію, що особливо важливо для регіону, зважаючи на високий рівень маятникової міграції до столиці.

### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 1.2

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
<b>Заходи, спрямовані на покращення кадрового забезпечення МСП завдяки покращенню співпраці з навчальними закладами</b>			
1.2.1	Розвиток партнерства між бізнесом та закладами освіти шляхом проведення спільних заходів, на яких учні та студенти матимуть	6	6.2.4.



	змогу ознайомитись із кращими практиками ведення бізнесу, а підприємці – підібрати потенційні кадри для своїх підприємств.		
1.2.2	Поширення інформації про успішні практики молодіжного підприємництва, що сприятиме формуванню в молоді «економічного» мислення та спонукатиме до відкриття та ведення власної справи.	6	6.2.4.
<b>Заходи, спрямовані на розвиток молодіжного підприємництва</b>			
1.2.3	Проведення відкритих лекцій та інформаційних подій для молоді за участі успішних підприємців Київщини, відомих українських та іноземних бізнесменів.	6	6.2.4. 6.2.7.
1.2.4	Проведення бізнес-змагань серед учнів та студентів Київщини.	6	6.2.4.
1.2.5	Розробка програми факультативних занять із підприємництва та її запровадження в навчальних закладах регіону.	6	6.2.7.
1.2.6	Залучення великих українських та міжнародних компаній до проведення різних заходів із метою розвитку молодіжного підприємництва в рамках відповідних інформаційно-просвітницьких проектів, що реалізуються цими компаніями.	6	6.2.4.
1.2.7	Проведення семінарів з орієнтації на підприємницьку діяльність, спрямованих на розвиток МСП серед безробітних громадян, та ярмарків вакансій під потреби МСП.	6	6.2.7.
1.2.8	Інформування МСП про можливості центрів зайнятості готувати спеціалістів «на замовлення», тобто за фахом, визначеним самим МСП.	6	6.2.4. 6.2.7.

### **Завдання 1.3. Сприяння доступу до природних ресурсів та виробничих приміщень**

Рівний доступ до природних ресурсів, разом із зрозумілою та недискримінаційною системою його отримання, стимулює розвиток МСП, які володіють значним потенціалом росту. Досить часто доступ до ресурсів обмежений браком інформації стосовно вільних земельних ділянок, площ виробничого призначення тощо. Наявність відповідної інформації у відкритому доступі розширить можливості підприємців, які планують створювати нові виробничі комплекси, при виборі оптимального місцезнаходження такого об'єкта. Водночас, це підвищить обізнаність підприємців у питаннях захисту своїх прав перед природними монополістами та частково захистить від нечесної конкуренції.

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
1.3.1	Щорічна інвентаризація вільних земельних ділянок та площ виробничого призначення, розміщення інформації про них у відкритому доступі на офіційних Інтернет-ресурсах та ЗМІ для діючих та потенційних підприємств.	1, 3	6.2.5.
1.3.2	Регулярне оновлення реєстру об'єктів нерухомого майна комунальної форми власності, розміщених на території області, що пропонуються до відчуження або передачі в оренду суб'єктам підприємницької діяльності, розміщення інформації про них у відкритому доступі на офіційних Інтернет-ресурсах та ЗМІ для діючих та потенційних підприємств.	1, 3	6.2.5.
1.3.3	Спрощення процедур підключення МСП до електро- та інших мереж у частині повноважень місцевої влади. Сприяння впорядкуванню питання надання дозволу на виконання проектних, електро- і газомонтажних, а також вибухонебезпечних робіт підприємцям області, у яких є на це відповідні ліцензії та кваліфікаційні сертифікати, видані державою.	1, 3	6.2.5.
1.3.4	Проведення тематичних засідань координаційної ради з питань розвитку підприємництва при Київській облдержадміністрації та Регіональної ради підприємців у Київській області, присвячених вирішенню проблемних питань у сфері енергетики.	1	6.2.5.
1.3.5	Проведення тренінгів для МСП із питань захисту власних інтересів у стосунках із монополістами, що володіють електро-, водними та іншими ресурсами	1, 6	6.2.5.

#### Індикатори досягнення Цілі 1:

- кількість тренінгів та інформаційних заходів, присвячених грантовим і кредитним можливостям, а також кількість представників МСП, які взяли участь у цих заходах (Джерело даних: Київська облдержадміністрація, звітність суб'єктів, які надають послуги);
- обсяги фінансових ресурсів, акумульованих фондами підтримки підприємництва регіону (джерело: Київська облдержадміністрація);
- кількість МСП, які отримали фінансування з альтернативних (небанківських) джерел (Джерело даних: опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- кількість студентів, які пройшли виробничу практику на підприємствах області (Джерело даних: департамент освіти та науки облдержадміністрації);
- кількість студентів, які залишилися працювати на підприємствах після проходження практики (Джерело даних: опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- кількість підприємств, створених молоддю після участі в тренінгах (Джерело даних: опитування

МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);

- Простота підключення до електро- та інших мереж (Джерело даних: опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- Наявність у відкритому доступі інформації про вільні земельні ділянки, площі виробничого призначення (джерело: Київська облдержадміністрація).

## **Операційна ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності МСП**

Для підприємців Київської області близькість столиці, з одного боку, створює додаткові можливості та розширює ринки збуту, а з іншого – провокує високий рівень конкурентної боротьби з представниками МСП міста Києва. Це зумовлює необхідність постійного підвищення конкурентоспроможності МСП регіону.

Підвищення конкурентоспроможності можна досягти шляхом підвищення внутрішньої спроможності МСП до ефективного ведення бізнесу (підвищення рівня знань, покращення вмій та навичок) та завдяки використанню нових методів організації виробничо-господарської діяльності, впровадженню нових товарів та послуг, оновлення виробничої бази тощо.

### **Передумови:**

- Кожен п'ятий опитаний представник МСП повідомив, що високий рівень конкуренції є істотним фактором, що обмежує зростання МСП (Джерело даних: дослідження АВСА 2017).
- 44% опитаних суб'єктів МСП вказують на потребу проведення консультацій та тренінгів із започаткування та розвитку бізнесу (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Більше половини опитаних суб'єктів МСП (55,2%) повідомили, що потребують державної підтримки впровадження енергозберігаючих заходів на підприємстві (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Дані опитувань свідчать, що менше половини МСП Київщини (47,4%) запроваджували заходи, які можна віднести до інноваційної діяльності (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).

## **Завдання 2.1. Удосконалення спроможності МСП до ведення підприємницької діяльності**

Постійні зміни нормативно-правової бази вимагають від підприємців оперативного реагування та внесення відповідних змін у бізнес-процеси на своїх підприємствах. Підвищення юридичної грамотності підприємців, вдосконалення навичок у сфері менеджменту, маркетингу, управління витратами та податками тощо є одним із важливих чинників розвитку МСП регіону. Прагнення до підвищення власної спроможності провадити підприємницьку діяльність дозволяє власникам бізнесу та їхнім менеджерам бути готовими до сучасних викликів динамічного бізнес-середовища.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 2.1

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
2.1.1	Проведення навчань та тренінгів для власників і менеджерів МСП із менеджменту, маркетингу, планування діяльності у сфері управління витратами, податками, бухгалтерського обліку тощо на засадах державно-приватного партнерства.	6	6.2.3
2.1.2	Інформування підприємців про можливості отримання бізнес-консультацій із питань організації та імплементації сучасних бізнес-процесів.	6	6.2.3
2.1.3	Забезпечення розміщення та регулярного оновлення на Інтернет-ресурсах та ЗМІ для підприємців навчальних матеріалів про розвиток підприємницьких навичок, інноваційний розвиток, маркетинг, бухгалтерський облік та інших матеріалів, пов'язаних із підвищенням конкурентоспроможності МСП регіону.	6	6.2.3
2.1.4	Ідентифікація існуючих майданчиків та платформ, які надають підприємцям можливості для вдосконалення ведення господарської діяльності, та регулярне інформування підприємців про роботу таких майданчиків (бізнес-шкіл, шкіл підприємництва тощо).	6, 8	6.2.3
2.1.5	Інформування підприємців про діяльність бізнес-асоціацій, спрямовану на розвиток та підвищення конкурентоспроможності МСП.	6, 7	6.2.3

#### Завдання 2.2. Створення умов для впровадження інновацій у діяльність МСП

Здатність МСП використовувати у своїй роботі нові методи виробництва та просування товарів і послуг є основою конкурентоспроможності будь-якого бізнесу. Для цього передусім необхідно збільшити внутрішню спроможність підприємців до впровадження інновацій шляхом підвищення відповідного рівня

знань та навичок. З іншого боку, необхідно створити належну пропозицію інноваційних рішень для бізнесу. Джерелом таких рішень мають стати науково-освітні заклади Київщини (та інших регіонів країни чи за її межами). А відтак, необхідно налагодити ефективну взаємодію між ними та бізнесом, зокрема шляхом інформування підприємців про наукові розробки, про потенціал науково-дослідних та освітніх установ виконувати конкретні замовлення бізнесу.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 2.2

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
2.2.1	Проведення семінарів та тренінгів з питань впровадження інновацій на підприємствах, у тому числі у сфері енергозбереження та екологічної безпеки.	6	6.2.3.
2.2.2	Інформаційна підтримка ярмарків інноваційних пропозицій для бізнесу, які організовуються освітніми та науковими установами.	6	6.2.3.
2.2.3	Визначення пріоритетних галузей МСП із найвищим конкурентним потенціалом та затвердження (внесення коректив) до програм їхнього розвитку (підтримка кластерних ініціатив, розгалужена інформаційно-консалтингова складова тощо).	6	6.2.3.
2.2.4	Інформування підприємців області про діяльність венчурних фондів, що надають фінансову підтримку високотехнологічним МСП.	4, 6	6.2.3.
2.2.5	Інформування підприємців області про реалізацію в регіоні проектів у сфері альтернативної енергетики та можливості долучитися до таких проектів.	5, 6	6.2.3.

#### Індикатори досягнення Цілі 2:

- кількість навчально-тренінгових заходів для власників і менеджерів МСП із менеджменту, маркетингу, планування діяльності у сфері управління витратами, податками, бухгалтерського обліку тощо (Джерело даних: Київська облдержадміністрація, звітність суб'єктів, які надають послуги);
- кількість семінарів та тренінгів із питань впровадження інновацій на підприємствах, у тому числі у сфері енергозбереження та екологічної безпеки (Джерело даних: Київська облдержадміністрація);
- кількість семінарів та тренінгів щодо підготовки інноваційних проектів (Джерело даних: Київська облдержадміністрація);
- питома вага інноваційних підприємств (Джерело даних: Держстат України);

- типи інновацій, їх впровадження на МСП (Джерело даних: Держстат України, опитування АВСА 2016);
- кількість розробок наукових і освітніх установ, впроваджених МСП (Джерело даних: департамент освіти та науки облдержадміністрації, опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році).

### Операційна ціль 3. Сприяння виходу на нові ринки

Однією з ключових передумов розвитку будь-якого підприємства є наявність ринків збуту його продукції. За часів глобалізації вихід компаній на зовнішній ринок розглядається як спосіб розширення ринків збуту та підвищення ефективності виробництва. У цьому контексті достатньо перспективним є залучення малих і середніх підприємств до глобальних ланцюгів доданої вартості.

Іншим важливим напрямом виходу МСП на нові ринки збуту є участь МСП у державних закупівлях, а також вихід на ринки суміжних областей України.

#### Передумови:

- Кожен другий опитаний представник МСП Київської області (53,4%) вказує, що брак попиту є істотною перешкодою для розвитку МСП (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Більше половини МСП регіону (53,4%) потребують спрощення доступу малих підприємств до державних закупівель (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Лише 42,6% МСП регіону мають спеціальний відділ чи окремого працівника, відповідального за маркетингову діяльність (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- Майже половина МСП Київської області працюють у секторі торгівлі, що посилює необхідність галузевої диверсифікації діяльності МСП регіону (Джерело: Держстат України).
- Діяльність 46,6% МСП Київщини обмежена власним регіоном (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- За даними Державної фіскальної служби України, у 2016 році в регіоні налічувалось 957 суб'єктів МСП, які повідомили про експортні операції в декларації з податку на додану вартість (Джерело даних: ГУ ДФС України в Київській області).
- Як свідчать результати опитувань, більше половини підприємців Київщини (52,7%) планують виходити на нові ринки збуту, зокрема кожен третій – на ринки ЄС та інших країн (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).

- Кожен другий представник МСП регіону вказав на потребу в консультаціях та тренінгах із просування товарів/послуг на зовнішні ринки (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).

### Завдання 3.1. Сприяння виходу МСП на міжнародні ринки

Одним із важливих завдань органів місцевої влади й об'єднаних територіальних громад є створення сприятливих умов для розвитку малого й середнього підприємництва, у тому числі сприяння у виході таких підприємств на зовнішні ринки. Саме вихід на міжнародні ринки може стати одним з інструментів підвищення конкурентоспроможності МСП. Просування товарів на зовнішні ринки, у першу чергу, залежить від спроможності підприємців опановувати нові ринкові ніші та виробляти конкурентоспроможну продукцію, яка, зокрема, відповідатиме міжнародним стандартам і зацікавить споживачів в інших країнах. Угода про асоціацію між Україною та ЄС дозволяє поступово інтегруватися до ринку ЄС.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 3.1

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
3.1.1	Проведення регулярних зустрічей підприємців із представниками органів влади, що мають відношення до здійснення підприємствами зовнішньоекономічної діяльності, з метою виявлення поточних проблем та напрацювання можливих шляхів їх вирішення.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.2	Проведення циклу навчальних тренінгів з питань виходу МСП на зовнішні ринки з висвітленням можливостей, які надають укладені Україною угоди про вільну торгівлю з іншими країнами, зокрема й Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.3	Надання практичної допомоги МСП із питань впровадження сучасних систем управління, виконання національних та європейських вимог у частині маркування, пакування продукції, відповідності власної продукції вимогам виробництва, якості та безпечності, прийнятих у ЄС, зокрема щодо впровадження стандартів ISO та сертифікатів ЄС. Організація тренінгів із практичної реалізації систем управління якістю.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.4	Регулярна підготовка та оприлюднення в мережі інформаційних ресурсів для підприємців навчальних матеріалів про вихід МСП	3	6.2.3.

	на зовнішні ринки.		6.2.5.
3.1.5	Регулярна розробка експортного профілю регіону.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.6	Налагодження ефективної співпраці з регіонами (адміністративними одиницями) інших країн, з якими між Київською обласною державною адміністрацією підписано угоду про співпрацю (організація бізнес-поїздок, обмін інформацією про інвестиційні можливості тощо).	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.7	Сприяння просуванню продукції товаровиробників області на нові міжнародні ринки із залученням можливостей закордонних дипломатичних представництв.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.8	Створення Центру розвитку експортного потенціалу Київської області.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.9	Створення на сайті облдержадміністрації онлайн реєстру комерційних пропозицій суб'єктів малого й середнього підприємництва області (електронної бази товарів), поширення цієї інформації за межі області на засадах державно-приватного партнерства.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.1.10	Підготовка та регулярне оновлення презентаційних матеріалів щодо інноваційно-інвестиційних можливостей малих і середніх підприємств області, підтримка інвестиційного сайту Київської області ( <a href="http://www.invest-koda.org.ua">www.invest-koda.org.ua</a> ).	3	6.2.3. 6.2.5.

### Завдання 3.2. Сприяння виходу МСП області на ринки інших регіонів України

Ринок більшої частини суб'єктів МСП Київщини обмежений власним регіоном. Зважаючи на це, пошук нових споживачів в інших областях України може значно розширити ринки збуту підприємств регіону.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 3.2

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
3.2.1	Проведення міжрегіональних бізнес-форумів, виставково-ярмаркових заходів, а також сприяння участі МСП Київщини в аналогічних заходах, що проводяться в інших регіонах України.	3	6.2.3. 6.2.5.
3.2.2	Розробка та проведення інформаційної кампанії з просування товарів та послуг, вироблених підприємствами Київської області, у тому числі через відповідне регіональне	3	6.2.3. 6.2.5.



	брендування продукції.		
3.2.3	Залучення бізнес-асоціацій, що мають регіональну структуру, до представлення можливостей Київської області у всеукраїнських заходах.	3	6.2.3. 6.2.5.

### Завдання 3.3. Залучення МСП до участі в державних закупівлях

Участь підприємств Київщини в державних закупівлях може істотно розширити ринок збуту їхньої продукції як усередині регіону, так і за його межами. Активізація участі МСП у регіональних держзакупівлях має позитивно вплинути на розвиток регіонального підприємництва. Залучення місцевих підприємців до регіональних держзакупівель є реальним інструментом місцевої влади, який може сприяти розвитку підприємництва регіону.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 3.3

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
3.3.1	Проведення інформаційних кампаній з метою заохочення МСП до участі в державних закупівлях та проведення семінарів та тренінгів із питань успішної практики участі МСП у них.	3	6.2.3. 6.2.5.

#### Індикатори досягнення Цілі 3:

- кількість МСП області, які беруть участь у державних закупівлях (Джерело даних: Київська облдержадміністрація, аналітичний модуль ProZorro);
- частка МСП, які збувають свою продукцію в інших регіонах України (Джерело даних: опитування АВСА 2016);
- частка експортерів серед МСП (Джерело даних: дані Державної фіскальної служби України (далі – ДФС).

## **Операційна ціль 4. Налагодження ефективного діалогу МСП з іншими сторонами: влада, суспільство, бізнес**

Побудова партнерських взаємин на всіх рівнях є важливим елементом розвитку МСП. Так, ефективний діалог бізнесу та влади підвищить спроможність розбудови регіональної політики з урахуванням інтересів бізнесу та поліпшить рівень взаємної довіри.

Не менш важливою передумовою розвитку підприємництва є формування довіри до МСП у громаді. Важливим інструментом цього є покращення іміджу підприємництва, яке має сприйматися громадою як джерело створення робочих місць, забезпечення потреб в товарах та послугах, а також наповнення місцевих бюджетів.

У свою чергу, в умовах обмеженості ресурсів та нестабільного попиту важливим є розвиток виробничої та збутової кооперації між підприємцями, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності бізнесу та створенню нових ланцюгів доданої вартості.

Іншою формою налагодження діалогу як між представниками бізнесу як такими, так і між бізнесом та владою є створення та розвиток бізнес-об'єднань та консультативно-дорадчих структур у регіоні. Участь підприємців у таких структурах є важливим інструментом цивілізованого просування інтересів бізнесу. Це, у свою чергу, сприятиме розбудові інфраструктури підтримки МСП та підвищенню підприємницької культури.

### **Передумови:**

- Лише 14,8% опитаних МСП вважають державу партнером бізнесу. Водночас 26,7% називають її ворогом, а 56,5% - перешкодою (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).
- На Київщині, як на рівні регіональної, так і місцевої влади, щороку проводяться традиційні святкування Дня підприємця. У рамках свята нагороджуються найкращі підприємці області. Зокрема, у 2017 році Почесну грамоту Київської обласної державної адміністрації отримали 36 керівників приватних та державних підприємств, а також фізичні особи-підприємці. Такі заходи мають позитивний вплив на імідж підприємництва та сприяють підвищенню довіри до підприємців із боку суспільства (Джерело даних: Київська облдержадміністрація).
- Одним із завдань Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року визначено «3.1.4. Підтримка кооперативного руху на селі» (Джерело даних: Стратегія розвитку Київської області на період до 2020 року).
- Лише 12,9% МСП Київщини є членами бізнес-асоціацій, що дещо нижче від відповідного показника по країні в цілому (15,2%) (Джерело даних: дослідження АВСА 2017).

## Завдання 4.1. Сприяння підвищенню ефективності діалогу бізнесу та влади

Індикатором ефективності діалогу бізнесу та влади є, з одного боку, прозорість (відкритість), підзвітність та передбачуваність діяльності влади, а з іншого – здатність влади оперативного реагувати на потреби та запити бізнесу. Канали та механізми комунікації між бізнесом та владою, які сьогодні використовуються, повинні бути ретельно проаналізовані для їх подальшого вдосконалення відповідно до потреб обох сторін.

### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 4.1

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
<b>Заходи, спрямовані на забезпечення відкритості влади</b>			
4.1.1	Регулярна підготовка та оприлюднення органами влади звітів та іншої інформації про свою діяльність із розвитку МСП, у тому числі звітів з імплементації стратегічних документів щодо розвитку МСП.	8	6.2.2 6.2.6
4.1.2	Запровадження нових каналів комунікації між бізнесом та владою (наприклад, розсилки через електронну пошту).	8	6.2.2 6.2.6
<b>Заходи, спрямовані на вдосконалення механізмів та ефективності комунікації між бізнесом та владою</b>			
4.1.3	Залучення представників малого та середнього бізнесу до участі в розробці регіональних документів політики з питань розвитку малого та середнього бізнесу.	7	6.2.6
4.1.4	Проведення публічних громадських слухань з питань розвитку МСП із широким залученням представників громадянського суспільства, бізнесу та бізнес-асоціацій.	7	6.2.6
4.1.5	Проведення засідань координаційної ради з питань розвитку підприємництва при Київській облдержадміністрації та Регіональної ради підприємців у Київській області, відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, міськ-виконкомах (міст обласного значення) тощо.	7	6.2.6

## Завдання 4.2. Покращення іміджу підприємництва в суспільстві

Покращення іміджу підприємництва передбачає проведення низки інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на роз'яснення ролі

підприємництва для розвитку регіону. Також, виконання цього завдання передбачає регулярне проведення публічних заходів, на яких будуть обговорюватися питання важливості підприємництва для соціально-економічного життя регіону. Покращення іміджу підприємництва є спільною справою бізнесу та влади.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 4.2

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
4.2.1	Розробка й проведення інформаційної кампанії з покращення іміджу підприємництва, спрямованої на різні верстви населення, пропагування діяльності бізнес-асоціацій, що мають етичну складову своєї діяльності.	1, 7	6.2.6
4.2.2	Започаткування та регулярне проведення бізнес-форумів, у рамках яких будуть проводитися заходи, присвячені обговоренню розвитку МСП.	1	6.2.6
4.2.3	Проведення на постійній основі Європейського тижня малого і середнього підприємництва в Україні	1, 2	6.2.6

#### Завдання 4.3. Розвиток виробничо-комерційної кооперації між МСП

Виробничо-комерційна кооперація між МСП задля провадження фінансово-господарської діяльності дозволяє більш ефективно використовувати обмежені ресурси задля взаємної вигоди. Особливу роль кооперація відіграє в аграрному секторі. У Київській області на сільське господарство припадає 14% усіх зайнятих працівників підприємств та 8,3% загального обсягу реалізації продукції підприємств. При цьому є райони, у яких сільське господарство є одним із головних або головним видом економічної діяльності (зокрема Вишгородський, Згурівський, Миронівський, Переяслав-Хмельницький та Яготинський). Окрім цього, у низці районів (Богуславському, Володарському, Іванківському, Згурівському, Макарівському, Миронівському, Переяслав-Хмельницькому, Поліському, Рокитнянському, Сквирському, Ставищенському та Тетіївському) переважає сільське населення, значна частина якого зайнята переважно в агропромисловому комплексі. Відтак, розвиток виробничо-комерційної кооперації між сільськогосподарськими, зокрема фермерськими господарствами, має важливе значення як для підвищення їхньої

конкурентоспроможності, так і для соціально-економічного розвитку області в цілому.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 4.3

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
4.3.1	Сприяння підвищенню виробничо-комерційної обізнаності підприємців про можливості розвитку кооперації між суб'єктами господарювання всіх розмірів (у тому числі з великими підприємствами).	2, 5	6.2.3.
4.3.2	Сприяння проведенню B2B зустрічей для підприємців з метою розвитку виробничо-комерційної кооперації між підприємствами в залежності від специфіки економічного розвитку адміністративних районів та ОТГ області.	2, 5	6.2.3.
4.3.3	Сприяння розвитку комплексних туристичних хабів у районах, що межують із Чорнобильською зоною відчуження (Поліський, Іванківський), та на основі інших туристично привабливих об'єктах області шляхом долучення до міжнародних та національних платформ популяризації туризму на кшталт рейтингу «7 чудес України» («7 історичних міст та містечок»).	2, 5	6.2.3.

#### Завдання 4.4. Сприяння створенню умов для цивілізованого просування інтересів МСП

Діяльність підприємницьких об'єднань МСП (бізнес-асоціацій) дозволяє своїм членам ефективно відстоювати власні права та інтереси. Підприємницькі об'єднання здатні ефективно виконувати свої функції, якщо репрезентативно та об'єктивно представлятимуть інтереси всієї бізнес-спільноти, а не окремих представників бізнесу.

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 4.4.

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
4.4.1	Сприяння організації рад підприємців у районах та містах обласного значення.	7	6.2.5. 6.2.6.
4.4.2	Сприяння залученню проектів технічної допомоги, спрямованих на посилення спроможності бізнес-асоціацій.	7	6.2.5. 6.2.6.

4.4.3	Вивчення та поширення успішного іноземного досвіду створення та функціонування бізнес-об'єднань МСП.	7	6.2.5. 6.2.6.
4.4.4	Розробка та проведення інформаційної кампанії зі створення бізнес-асоціацій та популяризація участі підприємців у них.	7	6.2.5. 6.2.6.
4.4.5	Проведення тренінгів для МСП щодо захисту своїх прав у питаннях з монополістами, передусім в агропромисловій сфері.	8	6.2.5. 6.2.6.

#### Індикатори досягнення цілі 4:

- оцінка сприйняття корупції в регіоні (Джерело даних: опитування МСП та населення, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- оцінка підприємцями відкритості та передбачуваності діяльності місцевої влади (Джерело даних: опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- оцінка бізнесом/представниками органів влади ефективності наявних механізмів взаємодії між бізнесом та владою (Джерело даних: опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- ставлення жителів регіону до підприємців та підприємницької діяльності (Джерело даних: опитування жителів, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році);
- кількість заходів, спрямованих на покращення іміджу підприємців (Джерело даних: Київська облдержадміністрація);
- кількість громадських слухань із питань розвитку МСП, круглих столів, виставок, семінарів та інших заходів із питань розвитку підприємництва (Джерело даних: Київська облдержадміністрація, дані бізнес-асоціацій);
- кількість МСП регіону, які є членами бізнес-асоціацій регіонального чи загальнонаціонального рівнів (Джерело даних: опитування МСП, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році, дані бізнес-асоціацій);
- кількість фактично діючих рад підприємців у регіоні (Джерело даних: Київська облдержадміністрація);
- кількість заходів (семінарів, тренінгів), спрямованих на поширення успішного досвіду створення бізнес-об'єднань МСП (Джерело даних: Київська облдержадміністрація, дані бізнес-асоціацій).

## Операційна ціль 5. Покращення регуляторного середовища

Регуляторне середовище, що формується в результаті прийняття та реалізації відповідних рішень органів державної влади на різних рівнях, є важливою складовою загального бізнес-середовища та має важливе значення для розвитку підприємництва. Незважаючи на певні позитивні зрушення у сфері дерегуляції, несприятливість регуляторного середовища все ще залишається одним із вагомих бар'єрів для розвитку МСП. Відтак, важливою є реалізація послідовних кроків у напрямку покращення регуляторного середовища. Причому, *в умовах децентралізації покращення регуляторного середовища багато в чому залежить від дій регіональної влади*. Передусім ідеться про створення системи «розумного регулювання», яка передбачає відміну неефективних регуляцій та запровадження нових, які базуватимуться на інтересах бізнесу та суспільства.

### Передумови:

- За підсумками 2016 року, Київська область посіла 9 місце в Рейтингу регіонального індексу ділового клімату (Джерело даних: Дослідження АВСА 2016).
- 60,3% представників МСП Київщини позитивно або задовільно оцінили загальноекономічну ситуацію в регіоні (Джерело даних: Дослідження АВСА 2016).
- Більше чверті представників МСП Київщини вважають, що корупція є істотною перешкодою для розвитку бізнесу (Джерело даних: Дослідження АВСА 2016).
- Майже чверть представників підприємств регіону (23,3%) скаржить на високий регуляторний тиск як на одну з основних перешкод для розвитку бізнесу (Джерело даних: Дослідження АВСА 2016).
- Дві третини представників МСП (68,1%) вказують на потребу переведення надання адміністративних послуг (або їх частини) до електронного формату (Джерело даних: Дослідження АВСА 2016).
- На думку експертів регіону, спрощення регуляторних процедур має стати одним із найбільш пріоритетних напрямків політики підтримки МСП у 2017 році (Джерело даних: опитування, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році).
- Станом на 25 вересня 2017 року в Київській області діяло 38 центрів надання адміністративних послуг (25 в районах області та 13 в містах обласного значення) (Джерело даних: Портал реформ адміністративних послуг).

### Завдання 5.1. Зменшення існуючих регуляторних бар'єрів

#### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 5.1

№	Зміст заходу	Слабкі	Ризики
---	--------------	--------	--------

		<b>сторони</b>	
<b>5.1.1</b>	Перегляд (інвентаризація) регуляторних актів місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування у сфері регулювання господарської діяльності на предмет їх впливу на бізнес та відповідності чинному законодавству. Формування переліку (визначення) регуляторних актів, які чинять негативний вплив на бізнес та/або не відповідають (суперечать) чинному законодавству.	<b>1</b>	<b>6.1.2.</b>
<b>5.1.2</b>	Проведення семінарів та тренінгів з питань здійснення регуляторної діяльності місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.	<b>1</b>	<b>6.1.2.</b>
<b>5.1.3</b>	Удосконалення процедур отримання підприємцями документів, видача яких належить до повноважень місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування у сфері регулювання господарської діяльності, у тому числі шляхом подальшого розвитку системи надання електронних послуг для бізнесу.	<b>1</b>	<b>6.1.2.</b>
<b>5.1.4</b>	Попередження прийняття на місцевому рівні, у тому числі на рівні ОТГ, регуляторних актів, що створюють перешкоди для МСП.	<b>1</b>	<b>6.1.2.</b>

## **Завдання 5.2. Запровадження нових практик регулювання, які враховують інтереси малого та середнього бізнесу**

До нових практик регулювання, які враховують інтереси малого та середнього бізнесу, передусім слід віднести М-тест, який є вітчизняним аналогом європейського SME-тесту. Після набуття в 2016 році чинності змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 “Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта”, М-тест офіційно став частиною оцінки впливу регуляторних актів на суб’єкти малого підприємництва. Застосування М-тесту поряд з іншими інструментами оцінки регуляторного впливу повинно відбуватися із залученням максимально широкого кола представників бізнесу та інших зацікавлених сторін.

### **Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 5.2**

<b>№</b>	<b>Зміст заходу</b>	<b>Слабкі сторони</b>	<b>Ризики</b>
<b>5.2.1</b>	Підвищення спроможності представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та бізнес-	<b>1, 7</b>	<b>6.1.2.</b>



асоціацій до використання методики М-тесту.

5.2.2	Здійснення моніторингу змін законодавчо-нормативної бази, що регулює розвиток підприємництва, питання державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності та надання пропозицій центральним органам виконавчої влади щодо її вдосконалення.	1, 7	6.1.2.
5.2.3	Обмін досвідом із розробки та запровадження нових практик регулювання підприємницької діяльності в цілому та застосування М-тесту, передусім між ОТГ області.	1	6.1.2.
5.2.4	Забезпечення подальшого переведення процесу надання адміністративних послуг до електронного формату.	1	6.1.2.

#### Індикатори досягнення цілі 5:

- оцінка бізнес-клімату в регіоні (Джерело даних: дослідження АВСА 2016);
- вартість ведення бізнесу в регіоні (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).

## Операційна ціль 6. Розбудова ефективної інфраструктури підтримки МСП

Наявність дієвої інфраструктури підтримки бізнесу є невід'ємним елементом ефективної політики сприяння розвитку МСП. Саме об'єкти інфраструктури надають пряму підтримку бізнесу. Важливо, щоб такі об'єкти інфраструктури були сформовані на принципах державно-приватного партнерства та надавали послуги відповідно до реальних потреб бізнесу. Сьогодні в області вже розпочали свою роботу центри підтримки підприємництва, створені на базі районних центрів зайнятості в Києво-Святошинському та Білоцерківському районах. Ці центри повинні стати модельними для відкриття аналогічних структур в інших районах області. Важливим елементом інфраструктури підтримки бізнесу є інноваційна інфраструктура, яка дозволяє підвищувати рівень конкурентоспроможності МСП регіону.

#### Передумови:

- Станом на 1 січня 2017 року в регіоні зареєстровано 214 об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва (12 бізнес-центрів, 1 технопарк, 1 інноваційний кластер, 3 бізнес-інкубатори, 11 лізингових центрів, 101 інформаційно-консультативна установа, 11 фондів підтримки підприємництва, 8 інвестиційно-інноваційних фондів та компаній) (Джерело даних: Щорічний звіт (інформація) про виконання Програми розвитку малого і

середнього підприємництва в Київській області на 2015-2016 роки за 2016 рік).

- У 2016 році на Київщині було створено 8 нових об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва (Джерело даних: Щорічний звіт (інформація) про виконання Програми розвитку малого й середнього підприємництва в Київській області на 2015-2016 роки за 2016 рік).
- Станом на жовтень 2017 року в Київській області зареєстровано 3 індустріальні парки (ІП): "Перший український індустріальний парк" (смт. Велика Димерка Броварського району), ІП "Мироцьке" (с. Мироцьке Києво-Святошинського району) та ІП "Фастіндастрі" (м. Фастів) (Джерело даних: Реєстр індустріальних парків України).
- 79,3% опитаних МСП Київщини повідомили про потребу створення єдиного інформаційного ресурсу, де можна дізнатися про правила та умови ведення бізнесу, зміни законодавства тощо (Джерело даних: дослідження АВСА 2016).

## Завдання 6.1 «Перезапуск» наявної інфраструктури підтримки МСП

Зважаючи на те, що у Київщині зареєстровано значну кількість об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, важливо визначити, наскільки ефективно вони функціонують, щоб обрати найбільш оптимальну модель підтримки бізнесу. Забезпечення ефективного використання ресурсів уже наявних об'єктів у поєднанні зі створенням нових сприятиме розвитку інфраструктурної мережі, яка необхідна для успішної реалізації політики підтримки МСП.

### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 6.1

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
6.1.1	Інвентаризація та оцінка діяльності існуючих об'єктів інфраструктури підтримки МСП та вироблення відповідних рекомендацій щодо підвищення їх ефективності у відповідності до потреб підприємців регіону, створення та регулярне оновлення реєстру об'єктів інфраструктури підтримки МСП.	8	6.2.2.
6.1.2	Запровадження системи онлайн консультацій для підприємців з питань, що стосуються їхньої діяльності на базі Департаменту економічного розвитку і торгівлі облдерж-адміністрації, центрів розвитку підприємництва та ЦНАПів.	8	6.2.2.
6.1.3	Забезпечення доступу до «єдиного вікна» на всій території області.	8	6.2.2.
6.1.4	Підтримка діяльності агенцій регіонального розвитку, що діють в області, у частині, що стосується розвитку МСП.	8	6.2.2.
6.1.5	Моніторинг функціонування ЦНАПів у частині, що стосується	8	6.2.2.

## Завдання 6.2 Розвиток нових елементів інфраструктури

Поряд із підвищенням ефективності функціонування наявних об'єктів інфраструктури не менш важливо створювати нові, які відповідають потребам бізнесу. Важливо, щоб такі об'єкти створювалися за участі бізнесу, тобто на умовах державно-приватного партнерства.

### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 6.2

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
6.2.1	Розширення мережі центрів розвитку підприємництва шляхом їх створення на базі окремих районних центрів зайнятості Київської області.	8	6.2.2.
6.2.2	Створення та промоція нових об'єктів інфраструктури, спрямованих на розвиток та підтримку інноваційної діяльності МСП, зокрема створення мережі бізнес-інкубаторів.	8	6.2.2.
6.2.3	Проведення семінарів для обміну досвідом щодо розвитку об'єктів інфраструктури серед об'єднаних територіальних громад області.	8	6.2.2.
6.2.4	Забезпечення «мережовості» інформаційних ресурсів для діючих та потенційних підприємців.	8	6.1.2 6.2.2.

#### Індикатори досягнення Цілі 6:

- кількість створених та фактично діючих об'єктів інфраструктури підтримки МСП (Джерело даних: Київська облдержадміністрація);
- кількість об'єктів інфраструктури підтримки МСП, які функціонують із залученням приватних коштів (Джерело даних: Київська облдержадміністрація).
- наявність системи онлайн консультацій на базі центрів розвитку підприємництва та ЦНАПів (Джерело даних: Київська облдержадміністрація);
- кількість МСП, які скористались послугами об'єктів інфраструктури підтримки МСП (Джерело даних: опитування МСП регіону, проведене громадською організацією “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” у 2016 році).

## Операційна ціль 7. Збільшення соціальної ролі підприємництва

Окрім важливої ролі в розвитку економіки, підприємництво також виконує суттєву соціальну функцію. Створення та ведення власної справи також є

інструментом соціально-економічної адаптації окремих категорій населення, передусім учасників АТО та внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

**Передумови:**

- Станом на 30 березня 2017 року на Київщині налічувалося близько 59 тис. внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО), що було сьомим найвищим показником серед усіх регіонів України (Джерело даних: Міністерство соціальної політики України).
- 80,7% ВПО регіону отримали вищу освіту, а лише 12,7% - професійно-технічну. (Джерело даних: Аналітичний звіт Державної служби зайнятості України за 2016 рік).
- З 1 березня 2014 року послуги державної служби зайнятості отримали 3540 ВПО, з яких 2822 мали статус безробітного. Були працевлаштовані 1129 ВПО, проходили професійне навчання - 177 (Джерело даних: Аналітичний звіт Державної служби зайнятості України за 2016 рік).
- З початку 2015 року до служби зайнятості звернулися 3585 військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції (Джерело даних: Аналітичний звіт Державної служби зайнятості України за 2016 рік).

## **Завдання 7.1 Розвиток соціального підприємництва**

Соціальне підприємництво – особливий вид діяльності, спрямований на подолання певних соціальних проблем, що існують на території регіону. У Київській області розвиток цього виду підприємництва є особливо актуальним, зважаючи на існування Чорнобильської зони відчуження та нерівномірний рівень розвитку підприємництва в периферійних районах.

### **Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 7.1**

<b>№</b>	<b>Зміст заходу</b>	<b>Слабкі сторони</b>	<b>Ризики</b>
<b>7.1.1</b>	Розробка та реалізація заходів для підтримки започаткування й розвитку соціального підприємництва на території області.	<b>2, 3</b>	<b>6.2.1. 6.2.7.</b>

7.1.2	Промоція товарів та послуг МСП, які займаються соціальним підприємництвом, зокрема шляхом забезпечення пільгової участі таких товаровиробників у виставках та ярмарках.	2, 3	6.2.1. 6.2.7.
7.1.3	Залучення коштів національних та іноземних благодійних фондів для розвитку соціального підприємництва.	2, 3	6.2.1. 6.2.7.
7.1.4	Проведення семінарів і тренінгів для підприємців із питань розвитку соціального підприємництва.	2, 3	6.2.1. 6.2.7.
7.1.5	Формування реєстру МСП, які займаються соціальним підприємництвом, зокрема тих, які частину прибутку виділяють на громадські проекти. Інформування підприємців Київської області про можливості здійснення інвестицій у такі проекти.	2, 3	6.2.1. 6.2.7.

## Завдання 7.2 Підвищення соціальної відповідальності підприємців

Дотримання ринкових принципів конкуренції, соціальна відповідальність перед партнерами та суспільством є важливою складовою відповідального підприємництва. Підвищення соціальної відповідальності підприємців, у свою чергу, також сприятиме покращенню іміджу підприємництва в суспільстві.

### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 7.2

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
7.2.1	Розробка й проведення інформаційної кампанії з етики ведення бізнесу та соціальної відповідальності підприємців щодо споживачів та партнерів по бізнесу.	1	6.2.5.
7.2.2	Сприяння обміну досвідом між підприємцями щодо використання різного роду інструментів корпоративної соціальної відповідальності.	1	6.2.5.
7.2.3	Проведення інформаційної кампанії «Реєструйся в області – допомагай громаді».	3	6.2.5.

## Завдання 7.3. Сприяння розвитку підприємницької діяльності внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку, представників старшого покоління

Розвиток підприємництва є дієвим інструментом соціально-економічної адаптації як внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку, так і представників старшого покоління.

### Заходи, спрямовані на реалізацію Завдання 7.3

№	Зміст заходу	Слабкі сторони	Ризики
7.3.1	Ідентифікація можливостей і механізмів залучення внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку, представників старшого покоління до підприємницької діяльності.	2	6.1.6
7.3.2	Проведення спеціалізованих семінарів і тренінгів для внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку, представників старшого покоління з питань розвитку підприємництва.	2	6.1.6
7.3.3	Обмін досвідом з іншими регіонами щодо соціально-економічної адаптації внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку, представників старшого покоління.	2	6.1.6
7.3.4	Залучення міжнародної технічної допомоги для розробки відповідних програм та інструментів залучення внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку, представників старшого покоління до підприємницької діяльності.	2	6.1.6
7.3.5	Інформаційна підтримка функціонування платформи Veterans Hub 4.5.0., спрямованої на системну координацію діяльності громадських організацій у сфері психологічної та соціально-економічної адаптації внутрішньо переміщених осіб, звільнених у запас або відставку.	2	6.1.6

## 8. Принципи реалізації Стратегії

Реалізація Стратегії здійснюється на основі таких принципів:

- 1.1. **Принцип чіткого розподілу сфер відповідальності між місцевою владою та представниками підприємництва.** Стратегія та План дій з її імплементації побудовані на основі чіткого розподілу сфер відповідальності між місцевою владою та бізнесом у тому, що стосується розвитку підприємництва в цілому та сектору МСП зокрема. Такий розподіл означає бачення виняткової відповідальності місцевої влади та

виняткової відповідальності бізнесу й сфери спільної відповідальності місцевої влади та бізнесу (Додаток 5).

- 1.2. **Принцип державно-приватного партнерства у сфері розбудови сприятливих умов для розвитку МСП**, який передбачає, що Стратегія є спільним документом бізнесу й влади у сфері розвитку МСП, інструментом моніторингу діяльності влади з боку громади, а окремі заходи Стратегії можуть бути спільно профінансовані бізнесом та відповідними органами влади.
- 1.3. **Принцип фіскальної відповідальності**, який полягає в забезпеченні ефективності використання бюджетних коштів на всіх рівнях, виходячи з урахування довгострокових наслідків поточної політики місцевих органів влади.
- 1.4. **Безумовне дотримання принципів Акта з питань малого бізнесу для Європи**, який дозволяє забезпечити відповідність регіональної політики розвитку МСП кращим міжнародним підходам.
- 1.5. **Прозорість та передбачуваність економічної політики в цілому та політики розвитку МСП зокрема**, які є запорукою ефективної взаємодії між владою, бізнесом та жителями регіону. Реалізація ж цього принципу робить регіональну політику зрозумілою для всіх учасників таких стосунків.

## 9. Механізм реалізації Стратегії

Період реалізації Стратегії відповідає терміну дії Стратегії розвитку Київської області до 2020 року і становить три роки.

Стратегія та План заходів щодо її реалізації (далі – План заходів) стають обов'язковими до виконання після затвердження Київською обласною радою.

Інструментом реалізації Стратегії є План заходів, розроблений на весь термін її реалізації. План заходів містить інформацію про обсяги фінансування, перелік відповідальних за реалізацію заходів, а також терміни їх виконання та очікуваний результат від реалізації заходів.

У процесі реалізації Стратегії Київська обласна державна адміністрація буде виконувати функції формування та реалізації регіональної політики у сфері розвитку малого та середнього підприємництва, а також здійснюватиме координацію виконання та контроль за виконанням Плану заходів. Передбачається, що, окрім місцевих органів виконавчої влади та органів

місцевого самоврядування, для яких виконання покладених на них завдань є обов'язковим, до виконання заходів залучатимуться також представники бізнес-асоціацій, представники експертного середовища та інші зацікавлені сторони.

Щороку Київська обласна державна адміністрація звітує про виконання Стратегії. Звіт обов'язково оприлюднюється та презентується для публічного обговорення. На другому році Стратегія переглядається з метою уточнення та коригування її цілей, заходів та кластерів-реципієнтів.

На третьому році дії Стратегії розпочинається розробка нової Стратегії, що дозволяє дотриматись принципу спадковості та послідовності при розробці та реалізації політики сприяння розвитку МСП. Також наприкінці останнього року реалізації проводиться підсумкова оцінка чинної Стратегії, яка враховується в новій Стратегії.

Механізм реалізації Стратегії також передбачає її комунікацію максимально широкому колу зацікавлених сторін: бізнесу, експертам, громадськості, що дозволить долучити їх до подальшого виконання Стратегії на принципах державно-приватного партнерства.

## **10. Механізм моніторингу й оцінки реалізації Стратегії**

В основі моніторингу й оцінки результатів реалізації Стратегії лежить система кількісних та якісних індикаторів, які характеризують, яким чином реалізовані завдання та який вплив це має на умови розвитку МСП. У Стратегії наведено індикатори виконання кожної з її цілей. Показники оцінки результативності та ефективності Стратегії пов'язані з виконанням передбачених у ній заходів.

Інструментом моніторингу й оцінки реалізації Стратегії є щорічна підготовка Київською обласною державною адміністрацією профілю МСП, за допомогою якого відстежуються зміни, що відбулись у секторі МСП під впливом зовнішніх (незалежних від регіональної влади) чинників та в результаті реалізації заходів, передбачених цією Стратегією. Джерелами інформації для профілю є дані державної статистики, результати опитувань представників МСП у регіоні, а також звіти представників органів влади про заходи, спрямовані на покращення середовища, сприятливого для розвитку МСП в регіоні. Також профіль міститиме дані щодо індикаторів, передбачених Стратегією, що дозволить оперативно відстежувати ефективність її реалізації.

Стратегією передбачено оприлюднення органами влади регулярних звітів про свою діяльність із розвитку МСП, а також проведення інших заходів



моніторингу

та

оцінки

реалізації

Стратегії.

## СКЛАД

## Робочої групи з розробки проекту Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва Київської області до 2020 року

- Письменний  
Олег Миколайович - заступник голови Київської облдержадміністрації, голова робочої групи
- Майбоженко  
Володимир Володимирович - перший заступник голови Київської обласної ради, заступник голови робочої групи (за згодою)
- Охоба  
Олена Миколаївна - заступник начальника управління бізнес-клімату, начальник відділу покращення бізнес-клімату департаменту економічного розвитку і торгівлі Київської облдержадміністрації, секретар робочої групи

**Члени робочої групи:**

- Ангел  
Євген Євгенович - молодший науковий співробітник громадської організації “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій”, експерт Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (за згодою)
- Андросенко  
Тетяна Іванівна - голова громадської жіночої організації “Надія”, Переяслав-Хмельницький район (за згодою)
- Бистрова  
Ірина Олександрівна - директор комунального підприємства Білоцерківської міської ради “Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви” (за згодою)
- Бураковський  
Ігор Валентинович - голова правління громадської організації “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій”, старший радник з економічних питань Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (за згодою)
- Бутін - старший науковий співробітник громадської

Андрій Олександрович організації “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій”, експерт Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (за згодою)

Варченко  
Ольга Миронівна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського національного аграрного університету (за згодою)

### **Продовження додатка 1**

Воронін  
Віктор Геннадійович - голова правління Київської обласної організації роботодавців, промисловців і підприємців (за згодою)

Голубченко  
Анатолій Костянтинович - голова правління регіонального відділення Українського союзу промисловців і підприємців у Київській області (за згодою)

Грисюк  
Лариса Петрівна - директор департаменту економічного розвитку і торгівлі Київської облдержадміністрації

Дармостук  
Денис Георгійович - директор Київського обласного центру зайнятості (за згодою)

Єрко  
Галина Георгіївна - член постійної комісії Київської обласної ради з питань соціально-економічного розвитку, промисловості, підприємництва, торгівлі, регуляторної, інноваційно-інвестиційної політики, зовнішньоекономічних зв'язків та фінансового забезпечення розвитку області (за згодою)

Камінська  
Тетяна Григорівна - доктор економічних наук, професор, ректор Київського кооперативного інституту бізнесу і права (за згодою)

Кармазін  
Сергій Вікторович - голова постійної комісії Київської обласної ради з питань соціально-економічного розвитку, промисловості, підприємництва, торгівлі, регуляторної, інноваційно-інвестиційної політики, зовнішньоекономічних зв'язків та фінансового забезпечення розвитку області (за згодою)

Красінський  
Денис Львович - голова громадської організації „Ірпінська міська спілка ветеранів та інвалідів антитерористичної операції”, м. Ірпінь (за згодою)

- Красовська  
Ольга Володимирівна
- провідний науковий співробітник громадської організації “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій”, експерт Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (за згодою)
- Круліковська  
Оксана Віталіївна
- завідувач сектору представництва Державної регуляторної служби в Київській області (за згодою)
- Кузяків  
Оксана Володимирівна
- виконавчий директор громадської організації “Інститут економічних досліджень та політичних консультацій”, координатор аналітичного компоненту Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (за згодою)
- Піддубний  
Василь Васильович
- голова правління Київського обласного об’єднання організацій роботодавців «Форум» (за згодою)

#### **Проводження додатка 1**

- Погребна  
Наталія Олегівна
- заступник директора департаменту, начальник управління бізнес-клімату департаменту економічного розвитку і торгівлі Київської облдержадміністрації
- Ревенко  
Тетяна Миколаївна
- консультант офісу реформ у Київському регіональному відділенні Асоціації міст України (за згодою)
- Свиноус  
Іван Вікторович
- доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Білоцерківського національного аграрного університету (за згодою)
- Старовойтова  
Арина Олександрівна
- заступник директора комунального підприємства “Агентство регіонального розвитку Славутицької міської ради” (за згодою)
- Суржинський  
Максим Ігорович
- голова регіональної ради підприємців у Київській області (за згодою)
- Троценко  
Валерій Володимирович
- кандидат педагогічних наук, доцент проректор з науково-педагогічної роботи державного вищого навчального закладу “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія

Сковороди” (за згодою)

- |                                  |   |
|----------------------------------|---|
| Удовиченко<br>Володимир Петрович | - доктор економічних наук, професор, керівник громадського науково-експертного офісу радників голови Київської облдержадміністрації (за згодою) |
| Шупик<br>Сергій Миколайович      | - директор департаменту агропромислового розвитку Київської облдержадміністрації  |
| Якушев<br>Едуард Федорович       | - перший віце-президент Київської обласної торгово-промислової палати (за згодою)   |

**Проект Стратегії підготовлено з ініціативи Київської облдержадміністрації, представників бізнес-об'єднань та громадськості за сприяння Програми USAID "Лідерство в економічному врядуванні".**

Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва Київської області до 2020 року є документом регіональної політики розвитку малого та середнього підприємництва, розробленим у відповідності до принципів Акта з питань малого бізнесу для Європи.

Проект Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва Київської області до 2020 року підготовлено на виконання розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації від 07 липня 2017 року №359 «Про робочу групу з розроблення проекту Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва Київської області до 2020 року».

Сприяння в підготовці цього документа надала Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Лідерство в економічному врядуванні» на запит Київської обласної державної адміністрації. Програма USAID «Лідерство в економічному врядуванні» має на меті покращити діловий клімат шляхом втілення вагомих та сталих реформ у секторі МСБ на центральному й на регіональному рівнях. Київська область є пілотним регіоном Програми.

## Додаток 2. Зв'язок Стратегії з іншими документами регіональної політики

Документ	Ціль, напрямок чи захід документа	Ціль 1. Полегшення доступу МСП до ресурсів.	Ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності МСП.	Ціль 3. Сприяння виходу МСП на нові ринки.	Ціль 4. Налагодження ефективного діалогу МСП з іншими сторонами: влада, суспільство, бізнес.	Ціль 5. Покращення регуляторного середовища.	Ціль 6. Розбудова ефективної інфраструктури підтримки МСП.	Ціль 7. Збільшення соціальної ролі підприємництва
Стратегія розвитку Київської області на період до 2020 року	Завдання 1.1.5. Розвиток сфери інтелектуальних послуг, створення ноу-хау центрів за участі київських наукових закладів та інноваційного підприємництва (Стратегічна ціль 1. Стійке економічне зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки; Операційна ціль 1.1. Створення нових та модернізація існуючих галузей економіки).							
	Завдання 1.2.2. Підтримка створення виробничих об'єктів та технологічних циклів навколо малих міст (Стратегічна ціль 1. Стійке економічне зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки; Операційна ціль 1.2. Зростання конкурентоспроможності економіки периферійних районів).							
	Завдання 1.2.3. Сприяння створенню несільськогосподарського підприємництва в периферійних сільських районах (Стратегічна ціль 1. Стійке економічне зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки; Операційна ціль 1.2. Зростання конкурентоспроможності економіки периферійних районів).							
	Завдання 1.3.1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва (Стратегічна ціль 1. Стійке економічне зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки; Операційна ціль 1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва).							
	Завдання 1.3.2. Стимулювання створення, розвиток та просування місцевих брендів (Стратегічна ціль 1. Стійке економічне							

	зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки; Операційна ціль 1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва).							
	Завдання 1.3.3. Підтримка та стимулювання виробництва продукції на експорт (Стратегічна ціль 1. Стійке економічне зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки; Операційна ціль 1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва).							
Програма залучення інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату Київської області на 2016-2018 роки.	Напрямок 1. Створення сприятливих умов для активізації та розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності:							
	1.1. Створити та регулярно оновлювати інвестиційний портал Київської області з формуванням банку даних земельних ділянок, виробничих площ та об'єктів незавершеного будівництва, якісної підготовки всіх інвестиційних проектів українською та англійською мовами запропонованих до реалізації, оплата хостинг-провайдера.							
	1.2. Розробити схеми планування та здійснити заходи щодо визначення перспективних для інвестування об'єктів промислового призначення (визначення виробничих територій з формуванням земельних ділянок) для розташування та розбудови індустріальних (промислових) парків на території Київської області з урахуванням існуючих і діючих підприємств, що введені в експлуатацію відповідно до чинного законодавства та відповідають будівельним нормам і нормам екологічної безпеки.							
	1.3. Розробити схеми планування та здійснити заходи щодо визначення перспективних для інвестування об'єктів торгівлі (визначення територій з формуванням земельних ділянок) для розташування торговельно-розважальних комплексів, окремих торговельних майданчиків, місць продажу соціально-значимих продуктів харчування, ринків, сезонних ярмарків тощо.							
	1.5. Сприяти участі суб'єктів підприємницької діяльності в програмах міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва.							
	Напрямок 2. Формування позитивного іміджу та підвищення інвестиційної привабливості:							
	2.1. Забезпечити участь представників Київської області в міжнародних виставках, форумах тощо з інвестиційних питань в Україні і за кордоном.							
	Напрямок 3. Маркетинг та промоція							

Комплексна програма підтримки та розвитку молоді Київської області на 2015-2020 роки „Молодь Київщини”	інвестиційного потенціалу регіону:							
	3.1. Сприяти поширенню інформації серед бізнесових кіл щодо державної політики в інвестиційній сфері та стимулювання інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях економіки.							
	3.3. Забезпечити підготовку та розповсюдження рекламно-презентаційної продукції, для поширення інформації про інвестиційну привабливість регіону							
	Напрямок 4. Ресурсне та інформаційне забезпечення процесів залучення інвестицій:							
	4.2. Залучати іноземних інвесторів до підготовки інформаційних матеріалів із висвітлення позитивної практики ведення бізнесу в Київській області.							
	4.3. Продовжити роботу щодо оновлення бази даних земельних ділянок сільськогосподарського та промислового призначення для створення спільних сільськогосподарських та промислових підприємств з іноземними інвестиціями.							
	Напрямок 1. Активізація участі молоді в прийнятті рішень у галузі молодіжної політики. Підтримка молодіжних та дитячих громадських організацій:							
	1.16. Запровадити навчальну програму „Школа управління проектами”.							
	Напрямок 5. Сприяння зайнятості, професійна підготовка та працевлаштування молоді. Підтримка та сприяння в реалізації молодіжних бізнес-ініціатив:							
	5.2. Забезпечити проведення літніх трудових таборів для молоді та сезонних трудових загонів для молоді шляхом залучення до підприємств області. Сприяти створенню та організації діяльності молодіжних трудових загонів, у тому числі для збереження і відновлення пам'яток історії та об'єктів культурної спадщини.							
5.3. Надавати профорієнтаційні послуги молоді, студентам вищих навчальних закладів щодо стану та потреб ринку праці.								
5.4. Сприяти бізнес-ініціативам молоді, розвитку мережі молодіжних центрів праці, бізнес-центрів, у тому числі тих, що створені вищими навчальними закладами та молодіжними громадськими організаціями.								
5.5. Організувати проведення виставок, ярмарків вакансій, семінарів, конференцій, засідань круглих столів з питань забезпечення належної зайнятості та підтримки підприємницьких ініціатив молоді.								
5.7. Забезпечити організацію та проведення конкурсу бізнес-планів підприємницької								



діяльності серед молоді області.								
5.8. Організувати та проводити наради, круглі столи, форуми, тренінги й семінари з питань організації власної справи, підприємницької діяльності та обміну досвідом між молодими підприємцями для надання теоретичних знань та практичних навичок з організації та ведення бізнесу.								
5.10. Проводити профорієнтаційні експедиції та екскурсії для молоді на підприємства області.								
5.13. Проводити профорієнтаційні зустрічі між студентами вищих навчальних закладів Київської області та роботодавцями, фахівцями підприємств, установ та організацій різних форм власності для ознайомлення з кваліфікаційними та практичними вимогами до професій і потребами ринку праці.								
5.16. залучати роботодавців до опрацювання навчальних програм з урахуванням потреб виробництва з метою сприяння працевлаштуванню студентів та випускників вищих навчальних закладів області.								
Напрямок 12. Створення умов для працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді):								
12.2. Інформування молоді щодо функціонування порталу "Моя Кар'єра".								
12.3. Проведення та участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних акціях, іграх (у т. ч. комп'ютерних), конкурсах, засіданнях за круглим столом, дебатах, семінарах (тренінгах), конференціях, форумах, фестивалях з метою сприяння розвитку молодіжного підприємництва, самозайнятості та ефективного просування молодих людей у підприємницькому середовищі; проведення регіонального етапу Всеукраїнського конкурсу бізнес-планів.								

### МСП Київської області: SWOT-аналіз

Для формування цілей, завдань та заходів Стратегії було проведено SWOT-аналіз МСП Київської області. Джерелом даних SWOT-аналізу стали: статистичні дані, Стратегія розвитку Київської області на період до 2020 року та інші стратегічні документи, що стосувалися соціально-економічного розвитку області, результати фокус-групи з підприємцями (дослідження АВСА 2015 та АВСА 2016), інтерв'ю з експертами (дослідження АВСА 2015 та АВСА 2016), письмові коментарі й рекомендації представників бізнесу та експертного середовища.

#### Відповідність цілей Стратегії сильним та слабким сторонам МСП Київської області

Сильні сторони МСП	Цілі Стратегії	Слабкі сторони МСП	Цілі Стратегії
Географічна близькість міста Києва як драйвера економічного розвитку регіону, який створює нові бізнес-можливості та є найбільшим ринком споживання робіт та послуг	3	Високий рівень тінізації виробничо-господарської діяльності	4,6
Низькі витрати на робочу силу порівняно з містом Києвом	1,2	Обмежений доступ до фінансових ресурсів, передусім банківського фінансування	1
Низькі витрати на оренду порівняно з містом Києвом	1	Низька потужність виробничих фондів	2
Велика кількість іноземних представництв – потенційних інвесторів та покупців продукції	3	Брак обігових коштів	1
Потужна виробнича база, розвинута інфраструктура, зокрема інженерні та транспортні мережі	2	Нерівномірність розвитку малого бізнесу серед адміністративних одиниць регіону	3,7
Високий рівень освіти підприємців, які оволоділи навичками сучасного кризового менеджменту	2	Низький рівень конкурентоспроможності	2
Високий рівень підприємницької ініціативи	4	Високий рівень конкуренції з боку представників МСП міста Києва	2,3
Мобільність - здатність адаптуватись до змін економічного середовища	3	Брак потужних бізнес-асоціацій, неготовність спільно захищати свої інтереси	4
Інноваційність	2	Слабкість організацій підтримки бізнесу	6
		Недостатній рівень бізнес-процесів у секторі МСП, зокрема в частині	2

## Відповідність цілей Стратегії можливостям та загрозам розвитку МСП Київської області

Можливості для розвитку МСП	Цілі Стратегії	Загрози для розвитку МСП	Цілі Стратегії
Високий попит на товари та послуги для обслуговування населення Київської агломерації	3	Великий попит на активи та ресурси, що створює загрози неконкурентної боротьби чи використання відверто злочинних методів тиску на МСП	4,5
Розвиток туризму та супутніх послуг, розвиток інноваційних виробництв	3	Висока вразливість до несприятливих економічних факторів	2,6
Створення індустріальних парків, потужних вертикально-інтегрованих корпорацій, кластерів, бізнес-інкубаторів тощо	6	Подальше зростання тиску на МСП через збільшення мінімальної заробітної плати, податків та штрафів	2,5
Потужний потенціал співробітництва з навчальними та науковими закладами, міжнародними дослідницькими центрами	2,4	Постійна зміна правових умов діяльності, зокрема нестабільність податкового законодавства та відсутність чітких правил гри	5
Успішна реалізація реформ (дерегуляції тощо), збільшення фінансових ресурсів регіону в результаті децентралізації	1,5	Маятникова міграція мешканців області до міста Києва	7
Створення професійних об'єднань, зовнішньоторговельних асоціацій, саморегульованих організацій у районах, містах та за професійними ознаками – для захисту прав та просування інтересів	4	Високий рівень корупції в контролюючих органах, втручання органів влади в діяльність бізнесу	4,5
Здатність конкурувати з аналогічними підприємствами столиці та виходити на більш високий рівень	2,3	Неспроможність бізнесу скористатись потенціалом зовнішніх ринків	3
Високий потенціал співробітництва з Європейським Союзом	3	Погіршення умов кредитування бізнесу	1

### Зв'язок принципів Акта з питань малого бізнесу для Європи з цілями Стратегії

	Ціль 1. Полегшення доступу МСП до ресурсів.	Ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності МСП.	Ціль 3. Сприяння виходу МСП на нові ринки.	Ціль 4. Налагодження ефективного діалогу МСП з іншими сторонами: влада, суспільство, бізнес.	Ціль 5. Покращення регуляторного середовища.	Ціль 6. Розбудова ефективної інфраструктури підтримки МСП.	Ціль 7. Збільшення соціальної ролі підприємництва
1. Створити умови, за яких підприємці та сімейний бізнес можуть процвітати, а підприємництво винагороджується ( <i>Підприємницьке середовище</i> ).							
2. Забезпечити умови, за яких чесні підприємці, яким загрожує банкрутство, можуть швидко отримати другий шанс ( <i>Другий шанс</i> ).							
3. Розробляти правила відповідно до принципу «спочатку подумай про малих підприємців» ( <i>Спочатку подумай про малих підприємців</i> ).							
4. Домагатися від Уряду бути чутливим до потреб малих та середніх підприємств ( <i>Підтримка з боку влади</i> ).							
5. Адаптувати інструменти публічної політики до потреб малих та середніх підприємств ( <i>Інструменти підтримки МСП</i> ).							
6. Полегшити доступ малих та середніх підприємств до фінансових ресурсів і розвивати правове й ділове середовище, яке сприятиме своєчасним розрахункам за комерційними операціями ( <i>Фінансування</i> ).							
7. Допомогти малим та середнім підприємствам більш повно скористатися можливостями спільного ринку ЄС ( <i>Спільний ринок</i> ).							
8. Сприяти підвищенню кваліфікації представників малих та середніх підприємств і розвитку всіх форм інновацій ( <i>Підвищення кваліфікації</i> ).							
9. Сприяти розвитку можливостей малих та середніх підприємств трансформувати екологічні виклики в можливості ( <i>Можливість відповідати на екологічні виклики</i> ).							

10. Заохочувати та підтримувати малі та середні підприємства отримувати зиск від ринків, які зростають (Зовнішні ринки).

## Додаток 5

### Розвиток МСП: розподіл сфер відповідальності між владою та бізнесом

Сфера виняткової відповідальності місцевої влади	Сфера спільної відповідальності	Сфера виняткової відповідальності бізнесу
1. Імплементация Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року, яка, серед іншого, передбачає створення умов для пріоритетного розвитку МСП	1. Формування іміджу регіону в Україні та за кордоном як інвестиційного та регуляторного «раю».	1. Готовність функціонувати у висококонкурентному середовищі на регіональному (місцевому) та зовнішніх (в інших регіонах та за кордоном) ринках.
2. Активний діалог місцевої влади з ЦОВВ стосовно політики розвитку МСП.	2. Формування позитивного іміджу підприємництва в регіоні та залучення до підприємництва окремих верств населення.	2. Бажання інвестувати в розбудову власної конкурентоспроможності, готовність підвищувати свій рівень знань та навичок, впроваджувати інновації.
3. Забезпечення ефективного надання адміністративних послуг, у тому числі оптимізація та зменшення бюрократизованості процедур отримання підприємцями документів, необхідних для провадження господарської діяльності (передусім, дозвільного характеру).	3. Постійний та конструктивний діалог між владою та бізнесом із питань формування сприятливого бізнес-середовища в регіоні в цілому та розвитку МСП зокрема.	3. Активний пошук нових ринкових можливостей та партнерів, формування мереж і кластерів виробничо-комерційного характеру задля зміцнення взаємовигідної співпраці й підвищення експортних спроможностей
4. Навчання державних службовців кращим практикам сприяння розвитку підприємництва в цілому та МСП зокрема	4. Створення дієвих механізмів залучення альтернативних джерел фінансування МСП. 5. Становлення функціональної інфраструктури підтримки МСП відповідно до поточних потреб бізнесу, у тому числі інфраструктури сприяння експорту.	4. Розробка й імплементация проактивних бізнес-стратегій, включаючи стратегію географічної та галузевої диверсифікації.
	6. Розбудова інформаційно-консультаційної системи забезпечення потреб влади та бізнесу у сфері розвитку МСП. 7. Розбудова системи підготовки кадрів для підприємницької діяльності, зміцнення зв'язків між	5. Остаточна відповідальність за прийняття бізнес-рішення та результати виробничо-комерційної діяльності в цілому.

---

наукою та бізнесом задля спільної  
вигоди.

---

**Перший заступник голови ради**

**В.В. Майбоженко**